

SF

eridanas

Larry Niven
Jerry Pournelle
Michael Flynn

PUOLĘ ANGELAI

483 PASAULINĖS FANTASTIKOS AUKSO FONDAS

Knjgute.lt

**Larry Niven, Jerry Pournelle,
Michael Flynn**
PUOLĘ ANGELAI
Mokslinės fantastikos romanas

Tai buvo tikras košmaras: vandenų bei oro užterštumas Žemėje grėsmingai didėjo; tuoj, tuoj turėjo pradėti reikštis Šiltnamio efektas. Gamtosaugininkų ir "ekofašistų" kontroliuojama JAV vyriausybė pasistengė priimti tokius "antitechnologinius" įstatymus, kad prasidėjo naujas ledynmetis...

Šis romanas pelnė prestižines premijas PROMETHEUS ir SEIUN (Japonija).

Iš anglų kalbos vertė BRONIUS BRUŽAS
Serija "Pasaulinės fantastikos Aukso fondas"
483 tomas. Serija įkurta 1990m.

Larry Niven, Jerry Pournelle, Michael Flynn
FALLEN ANGELS

New York, Baen books, 1991

Copyright © by Larry Niven, Jerry Pournelle Michael Flynn,
1991

Cover art copyright © by Richard Wrigh

Vertimas į lietuvių kalbą © leidykla "Naujasis Eridanas",
2011

Elektroninė versija © Knygute.lt, 2016

Skiriama Fantastikos fandomui

-1-

"...siekiame pakilt iki dievų"

Užgaudė aukštai virš šiaurinio pusrutulio skrendančio laivo-semtuvo korpusas. Kabina virto garsadėže, kurią varstė žemos, nė girdimumo ribų nesiekiančios vibracijos. Aleksas Maklaudas juto, kaip, pritardami erdvėlaiviui, suzvimbė jo kaulai.

"Piranija" bučiavosi su viršutiniais atmosferos sluoksniais.

Žemę gaubė perlamutrinė migla. Be jokių properšų. Kitapus korpuso stūksojo kalnynai, užgrūsti milžiniškomis, pūkuotomis uolomis, iki tolimo, išgaubto horizonto driekėsi beribės plynės, pati debesų danga atrodė ganėtinai tvirta, kad ja būtų galima vaikštinėti. Iliuzija, be abejo; kraštovaizdį sudarė garai, tokie pat nematerialūs, kaip jaunuolio svajos. Jeigu ant jų nuleistum koją... Debesys nesklendė nesvarumo būsenoje, kaip priderėtų, juos veikė pagreitis, dėl kurio semtuvą galėjo nutrenkti į

gigantišką uolienos arba geležies luitą ir ištaškyti lyg eilines svajones.

Ir tai vadinama kritimu.

Aleksas jautė, kad jį vėl užvaldo melancholija. Nostalgija? Mikrobuų sklidinam purvynės rutuliui? Neįmanoma. Žemę jis prisiminė menkai. Sąmonėje tešmėžuodavo kadrai iš vaikystės, chaotiško montažo sulipdyti vaizdų fragmentai. Kartą, kai dar gyveno name, kurio beveik neatminė, Aleksas nuo laiptelių nusirito į rūsį. Bildėjo žemyn mostaguodamas rankomis, kol galva pokštelėjo į betonines grindis. Rimtai nesusižeidė, nes svėrė per mažai, kad sukauptų užtektinai kinetinės energijos. Bet patirto siaubo niekada nepamiršo. Dabar jo masė gerokai didesnė, o kristi reikės kur kas toliau.

Sykį tėvai jį nusivedė į "Siers" dangoraižio viršūnę, kitąkart Mesa Verde parke drauge su sūnumi užsikorė ant uolų, ir abiem atvejais nuo apačios, rodės, juos skyrė siaubingai didelis nuotolis. Galop gimdytojai nusigabeno vaiką į tokias aukštybes, kad "apačios" sąvoka prarado bet kokią prasmę.

Pro priekinį "Piranijos" langą žvelgdamas į debesis, Aleksas bandė pajusti, kad jie plaukia "apačioje", o jis skrenda "viršuje". Bet nuo tų laikų, kuomet gyveno Žemėje, prabėgo per

daug metų - kiti laikai, kitas pasaulis. Šiuo momentu tematė atstumą. Taip jau nutinka, jei gyveni kosminėje bazėje. Aukščio jutimai pranyksta, belieka tiktai atstumo suvokimas.

Jis vogčiomis dirstelėjo į Gordoną Tanerį, sėdintį antrojo piloto krėslė. Jeigu gimsti stotyje, aukštumos pojūčio išvis nepažįsti. Ir neturi blėstančių prisiminimų. Įdomu, Gordonui labiau pasisekė negu jam ar atvirkščiai?

Korpuso gausmas sustiprėjo ir žmogaus ausys jį pagaliau užfiksavo.

Aleksas Maklaudas tučtuojau įsistvėrė į vairalazdę, grįžo į savo vietą, kurią jam paskyrė Viešpats, vėl ėmė pilotuoti erdvėlaivį. Melancholija tolygi nedėkingumui! Jis kurbė planus ir rezgė intrigas, idant gautų šitą užduotį. Vis graužė Merę, kol toji suminkštėjo ir įkyruolio pavardę perkėlė į sąrašo viršų, kad tik juo atsikratytų. Aleksas nugalėjo.

Žinia, už paskyrimą teko sumokėti tam tikrą kainą. Pergalių skonis visuomet esti saldžiai kartus. Jos saldžios, nes... Jis palietė vairalazdę, bet nieko nepajuto. Laivas tebeskrido vakuume... tirštėjančiame ir kaistančiame, bet vis dėlto vakuume. Jeigu erdvė stokoja oro, galinčio nutvilkyti kontroliuojamų įtaisų paviršius, pilotas privalo ją vadinti beore.

Kaip tą saldumą paaiškinti žmogui, kuris niekada nevaldė laivo? Kad ir ką sakytum, klausytojas vis tiek nesuprastų. Aleksas atsipalaidavo pagreitį amortizuojančiame krėsele jausdamas, kaip rankas ir kojas nutvilkę šiurpuliais. Kūną kuteno nekantraus laukimo sukelti dilgšėjimai. Štai, ir vėl prisireikė jo gebėjimų, bent jau trumpam.

Kalbant apie kartėlį... na, apie tai galvoti nesinorėjo. Tiesiog džiaukis akimirka, liepė sau, susilieik su ja. Jeigu šitai kelionei lemta būti paskutinei, Aleksas mėgausis skrydžiu, kol galės. Jei viskas klostysis pagal planą, po kelių valandų parsigaus viršun ir kokią minutę vaizduos didvyrį, kad sulauktų žmonių dėmesio. Tikrą didvyrį, o ne pensininką. Paskui žygiuos į darželį šluostyti varvančių nosių. Iki kito pasinėrimo praeis daug metų. Į išvykų sąrašą jo niekada nebeįtrauks.

Žodžiu, Alekso Maklaudo, piloto ir inžinieriaus, paslaugos taps nereikalingos. Tad ką daryti su pilotu, kurio profesinės patirties nebereikia? Kaip kosminių stočių gyventojai elgiasi su žmogumi, negalinčiu dirbti išorėje, nes dar vienas sprogstamosios dekompresijos epizodas jį garantuotai pribaiigtų?

Išsiunčia į vaikų darželį. Valyti snargliuotų

nosiu. Lavinti mokytojo įgūdžius, nors toks darbas jo niekuomet nežavėjo.

Aleksiuk, pažvelk į šviesiąją pusę. Galbūt tu išvis negrįši.

Žinoma, jis visada galėtų užbaigti dienas kaip Miša Likonovas, kuris skrido "Mėnulio žiurke" ir suktuku nusileido į Ramybės jūrą. Saviškiai surengtų atsisveikinimo ceremoniją - labiau ilgėtusi ne jo, o laivo. Netgi Merė. Ypač Merė, nes ji pasirūpino, kad Aleksas prisijungtų prie misijos.

Jis atsisėdo tiesiai ir vėl palietė valdymo prietaisus. Gal nedidelis pasipriešinimas...

- Aleksai, *što delat?*¹

Kažkas privertė Gordoną įsitempti. Aleksas dirstelėjo dešinėn.

- Kas yra?

- Rodmenis perduoda oro temperatūros matuoklis!

- Nieko keisto. Už korpuso ribų užtenka oro, kad būtų galima *išmatuoti* temperatūrą.

Gordonas skeptiškai linktelėjo.

Vadovėlį antrasis pilotas skaitė. Tiesą sakant, vartė daug įvairių tomelių, bet jie ne ką

¹ Ką daryti? (rus.)

tereiškė. Atitinkamų žinių įgydavai nei iš knygų. Štai, kodėl užsigrūdinusiems profesionalams į porą visuomet paskirdavo naujokėlius. Pastarieji perimdavo vadovų patirtį. Bėda ta, kad per apmokymus, rengiamus šio konkretaus darbo vietoje, praktiškai negalėjai daryti klaidų.

Aleksas atsargiai pastūmė vairalazdę ir pajuto, kaip laivas sureagavo į judesį. *Mes jau ne vakuume!* Jo valdoma "Piranija" atliko viražą ir užėmė horizontalią padėtį. Korpusą čaižė oro gūšiai. Pilotas akimis pašaudė į matavimo įtaisus. Šen bei ten. Į parodymus nesigilino. Tik įsitikino, ar nuo paskutinio patikrinimo nieko blogo nenutiko. Nukreipė žvilgsnį į dinaminės ir stagnacinės oro temperatūros būsenas. Machų adatėlė atgijo, nuo nulio šastelėjo į absurdiškas aukštumas, galop nuslinko per visą skalę. Alekso veidą nutvieskė plati šypsena. Melancholiškos nuotaikos išgaravo. Jis nieko nepamiršo - nė menkiausios smulkmenėlės.

- Kas prajuokino? - pasidomėjo Gordonas.

- Senas karo žirgas vėl išgirdo trimitą. Dabar tavo eilė. Čiupk vairalazdę. - Užteks smagintis, vaikiui metas imtis tikro darbo. Simulatoriuje išmoksti daug ką, bet ne viską. - Štai. Jauti?

- Hmm... - Gordonas nežymiai patraukė ant-

rojo piloto svirtį. Jo akyse atspindėjo abejonė.

Vaikinas nieko nepajuto.

- Perimk valdymą, - suuzgė Aleksas. - Laivą pilotuoja tu. Na, ką pasakyti?

- Nežinau... - jis antrąsyk atsargiai trūktelėjo vairalazdę.

"Piranija" sudrebėjo.

- O, taip!

- Gerai. Man sunku paaiškinti, bet erdvėlaivis tau atskleis, ką daro, jei tik įdėmiai klausysies. Tik nepamiršk dairytis į matuoklius. Jie įkūnija tavo akis ir ausis. Bet privalai klausytis ir rankomis, kojomis, net pasturgaliu. Lai "Piranija" tampa tavo kūno priedu. Ar jauti? Tą šuorą? Orą, palei mus švilpiantį penkių mylių į sekundę greičiu? Skrydį kontroliuoja nebe Niutonas. Už jį atsakingas esi tu.

Gordonas dirgliai nusišypsojo lyg susipažinęs su sekso malonumais.

- Kokia mūsų trajektorija? - paklausė Aleksas.

- Hmm... - jaunuolis metė akį į žemėlapių ekraną. - Artėja Grenlandija.

- Puiku. Nenorėčiau atsidurti virš Norvegijos.

- Kodėl?

Kodėl? Nejau vaikas nesiklausė naujiųjų transliacijų? *Gordonai, čia tavo planeta. Negi ji tau nerūpi?* Tikriausiai ne. Savo gimtine Žemę galėjo vadinti jo seneliai.

- Norvegijoje įsišėlo karas. Jei skristume virš tos šalies, kas nors į laivą paleistų raketą. Kad aš prasmegčiau skradžiai mėnulį, jei esu neteigus. Mes nė nesuprastume, kokiai iš kovojančių pusių ji priklausė.

Naujoji erdvėlaivio danga kėlė susižavėjimą. Kitados korpusas būtų užsiplieskęs ryškiu švytėjimu, tačiau dabar... temperatūra siekė keturis tūkstančius laipsnių, bet nebuvo matyti jokių kaitros požymių. Visgi infraraudonųjų skenerių ekranuose jie tviskės kaip šviesuliai iš bepročio sapno, ir savo taikinį žemėbraidžiai žžiūrės kuo aiškiausiai.

- Kovojančių pusių? - mąsliai pakartojo Gordonas. - Kas su kuo kaunasi?

Aleksas nusijuokė.

- Dėl to nesame tikri, kaip ir dėl daugybės kitų dalykų. Karo pradžioje NATO likučiai gynė Baltijos valstybes. - Branduoliniais ginklais niekas nesinaudojo, bet grumtynės vis tęsėsi ir tęsėsi. Atvirai sakant, Aleksui, kaip ir antrajam pilotui, nerūpėjo, kas pasieks pergalę. - Po ku-

rio laiko skandinavai su rusais nervingai pasi-
žvalgė per pečius, ir rytų kova prieš vakarus
užleido vietą šiaurės ir pietų priešpriešai.

- Kvaišos. *Nie kulturni.*²

- *Da.*³ - Gordono šnekta jo nebestebino. Visi
jaunesni skrajūnai nesąmoningai maišydavo
angliškus ir rusiškus žodžius. Bendraudavo...
rusangliškai? Nuo tada, kai "Taikos" ir "Lais-
vės" stotys suvienijo išteklius, kiekvienas pri-
valėjo išmokti svetimą kalbą, bet Aleksas ne-
pasistūmėjo toliau frazės *Ja tebia liubliu*⁴. Ir
dar žinojo, kad pasisveikinant reikia sakyti
zdrastvuite. Pastangos šnekėti kalba, kurią
sudarė tokios ilgos virtinės priebalsių, jam
asocijavosi su savotišku mazochizmu. - Pripa-
žinkim tiesą, Gordonai. Jeigu tavo kiemą užklo-
tų mylios storio ledas, argi tu nenorėtum per-
sikraustyti į pietus?

Antrasis pilotas trumpam susimąstė ir po
akimirkos pasitikslino:

- Kodėl į pietus?

Aleksas nevaliojo užgniaužti šypsenos.

² Nekultūringi (rus.)

³ Taip (rus.)

⁴ Aš tave myliu (rus.)

- Tiek to. Aš vėl perimsiu valdymą. Laikykis, kol mažinsiu greitį. Stebėk, ką darau, ir sek mano pavyzdžiu. - Jis paglostė svirtį.

Ką gi, mažuli. Tau patiks darbas. Nuleisk gaudyklę priešais vėją. Plačiau ją atverk. Va taip. Sekundei kitai išskleisk uodegą... Aleksas suvokė krutinąs lūpas ir užsičiaupė. Jaunikliai nesuprasdavo, kodėl jis kalbėdavo su laivu. Gordonas užtektinai vargo siekdamas *pajusti "Piraniją"*.

- Tvarka. Užduotį atlikau. Stverkis į vairalazdę.

Vaikinas pakluso, ir šįkart kontroliuoti erdvėlaivį jam sekėsi geriau. Apsimesdamas, jog tyrinėja instrumentus, pirmasis pilotas slapta žvairavo į partnerį. "Piranija" buvo nedidukas, bet mielas laivas. Prieš kažin kiek metų Aleksas sykį juo skrido ir šitą erdvėlaivį laikė geriausiu iš trijų likusių semtuvų. Gal tiesiog pasidavė nostalgikiškiems jausmams, įprastiems per Paskutinę Kelionę? Gal taip galvotų apie bet kokį laivą, kuriuo paskutinį kartą nertų į Žemę? Vienaip ar kitaip, kai "Piranija" nebetiks skrydžiams, Aleksas neabejotinai išspaus ašarą dėl jos likimo. Semtuvus sumontavo prieš dvidešimt dvejus metus, ir nors vakuumas nedarė didelės įtakos amortizacijai, švilpdami

Žemės atmosferoje tarytum iki baltumo įkaitusios šmėklos, jie mažumėle nudildavo. "Nasrai" jau savo atitarnavo. Devyniolikmečiui Gordonui dar viskas priešakyje, tuo tarpu laivai išleisdavo kvapą sulaukę vos dvidešimt dviejų. Gyvenimas keistas.

Aleksas pirštų galiukais perbraukė prietaisų skydą. Semtuvai atrodė bjaurokai: gremėzdiški keltuvai su žiojinčiomis gaudyklėmis priminė pirmuosius reaktyvinius lėktuvus. Nutūpti jie nepajėgė - stokojo nusileidimui reikalingu įrengimų, - antra vertus, į atmosferą niekada giliai nenerdavo. Vis dėlto šaunesnių laivų skrajūnai neturėjo.

"Piranija" slydo virš akinančiai baltos žemės, įsisiautusi į liepsnas lyg eilinis meteoras, bet niekada neperkaistanti. Ji užė, vibravo, veikė kaip priderėjo.

Gordonas taip pat išliko funkcionalus. Budrus, tačiau per daug neįsitempęs, jis stengėsi, kad laivas skrietų tiesiai, kol į triumą plūdo ugninis, gaudyklės siurbiamas oras. Greitis nukrito žemiau optimalaus lygio, todėl teko dalį oro perleisti pro tiesiasrovį reaktyvinį variklį ir papildyti vandeniliu, idant tempas vėl išaugtų. Jaunuolis susidorojo su užduotimi ramiai, tarytum tuo užsiimtų kasdien. Aleksas

linktelėjo. Vaikis turėjo pilotui būtinų savybių. Tik jas reikėjo išskrapštyti į paviršių.

- Aleksai? - staiga prabilo Gordonas. - Kodėl virš Grenlandijos saugu?

- Mm-hmm?

- Kodėl iš Grenlandijos niekas nešaudo raketų?

Pirmasis pilotas išsišiepė. Labai gerai. Vaikinas kontroliavo semtuvą per pirmąjį savo pasinėrimą, traukė orą, besiveržiantį vidun penkių mylių per sekundę greičiu, ir bandė nerūpestingai šnekėtis. *Teisingai, Gordi. Valdant laivą, negalima pasiduoti įtampai; privalai atsipalaiduoti.*

- Ten gyvena tiktai eskimai, - paaiškino jis, - kuriems ledynmetis - nė motais. Po velnių, jie turbūt galvoja, kad visi numirė ir pateko į inuitų rojų.

- Apie eskimus nieko nežinau. Gogolis parašė gerą apsakymą apie Laplandijos čiabuvius, bet aš nesupratau... - Juodas dangus pašviesėjo iki tamsiai mėlyno atspalvio. Žemiau leistis nepartina....